

Central venös kateterinsättning

Central venös kateterinsättning beskriver inläggningen av ett ihåligt plaströr ('kateter') i en stor ven i bröstet. Centrala venösa katetrar kan användas för flera ändamål, inklusive leverans av näring eller långvariga läkemedelsbehandling genom en ven (intravenös) eller för filtrerande av blod (dialys).

Hur kommer det att gynna mig?

Den största fördelen är att du inte behöver upprepade nålstick för injektioner eller kanyler (små rör som placeras i venerna i händerna eller armarna, som måste bytas varannan dag). Katetern placeras i en ven i halsen eller framsidan av bröstet och passerar från denna punkt till de stora venerna i mitten av bröstet. Katetern kan med säkerhet lämnas på plats så länge det behövs.

Hur ska jag förbereda mig för proceduren?

Du kan bli ombedd att fasta i 6-8 timmar innan proceduren. Om du tar något läkemedel, berätta för din läkare, eftersom vissa mediciner kan behöva avbrytas eller bytas ut i förväg.

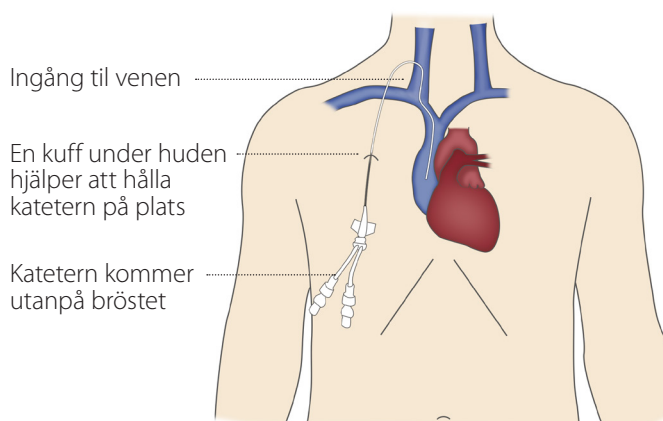
Proceduren

Ofta utförs proceduren vaket med lokalbedövning, men ibland kan du få lugnande medel som gör att du känner dig dåsig. Lokalbedövning används för att tillfälligt bedöva huden. Hos spädbarn och barn utförs proceduren ofta under narkos. I allmänhet tar proceduren 30-45 minuter.

Efter att lokalbedövningen har trätt i kraft görs ett litet snitt i huden och en nål passerar in i venen under, ultraljud används för att titta på nålen när den förflyttas i läge.

En liten metalltråd leds sedan genom venen till de centrala venerna under kontroll av röntgen (genomlysning), följt av den centrala venösa katetern. Den "yttre" delen av katetern fästs sedan på din hud med antingen ett tillfälligt stygn eller en speciell förband (eller båda).

Olika typer av katetrar kan användas; några av de vanligast förekommande har namn som Hickman och Groshong. Dessa katetrar placeras i en stor ven i halsen via ett litet snitt i huden. En liten tråd förs sedan genom venen till en ven i bröstet under kontroll av genomlysning, följt av den centrala venösa katetern. Istället för att katetern kommer ut ur huden vid halsen, "tunneleras" den under huden på det övre delen av bröstet så att den går ut ur huden ett stycke bort från var den kommer in i halsvenen.

En tunnelerad kateter med en kuff

Vilka är riskerna?

Det finns en liten blödningsrisk när snitten görs. Eftersom den centrala venösa anordningen har direkt tillgång till blodomloppet kan infektion vara en risk efter ingreppet.

Det finns också en liten risk att punktera bröstkorgen och få lungan att kollapsa men detta är extremt sällsynt och behandlas enkelt genom att passera ett litet rör för att låta lungan expandera igen.

Katetern kan också blockeras eller lossna, vilket ibland kan korrigeras, och ibland kräver ersättning.

Vad ska jag förvänta mig efter proceduren?

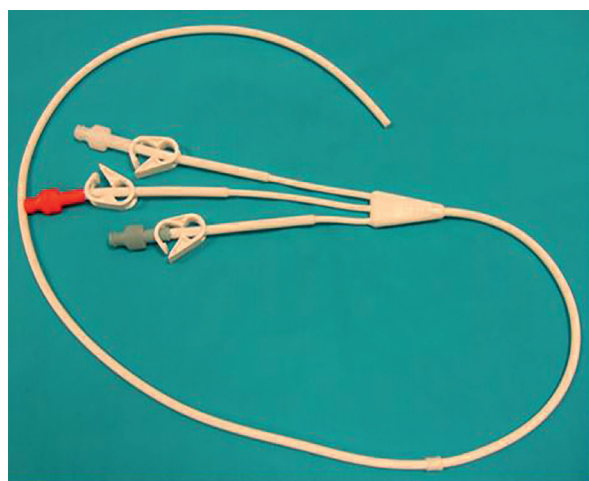
Du återvänder till en avdelning och den centrala venösa katetern kan användas omedelbart.

Om du inte har fått intravenös sedering kan du äta och dricka strax därefter. Efter generell anestesi känner vissa människor illamående, kräks eller har ont i halsen. Området där katetern sattes in kan kännas tillfälligt ömt, men detta kan lätt kontrolleras med värktabletter.

Hur hanterar jag förbandet? Vad är uppföljningsplanen?

Detta beror på vilken typ av förband som används. Steristrips (små klibbiga pappersremсор) används ofta och ska stanna på plats i ungefär fem dagar, vid vilken tidpunkt de förväntas falla av. Icke-absorberbara stygn måste tas bort efter 5-7 dagar. Sjukvårdspersonalen ska ge dig tydliga anvisningar om när eventuella stygn/förband måste tas bort och såret inspekteras. Detta kan också utföras av din husläkare eller distriktsjuksköterska, så att du inte behöver en resa tillbaka till sjukhuset.

Katetern kommer att vara kvar så länge den behövs och du får någon typ av behandling i den. När den inte längre behövs kan katetern avlägsnas under lokalbedövning (hos barn krävs oftast narkos). Det finns en liten blödningsrisk när katetern avlägsnas, men det begränsas genom att man manuellt trycker på området en kort stund efter avlägsnandet.

En så kallad Hickmankateter

www.cirse.org/patients

Detta dokument innehåller allmän medicinsk information. Informationen är inte avsedd att ersätta professionell medicinsk rådgivning, diagnos eller behandling.